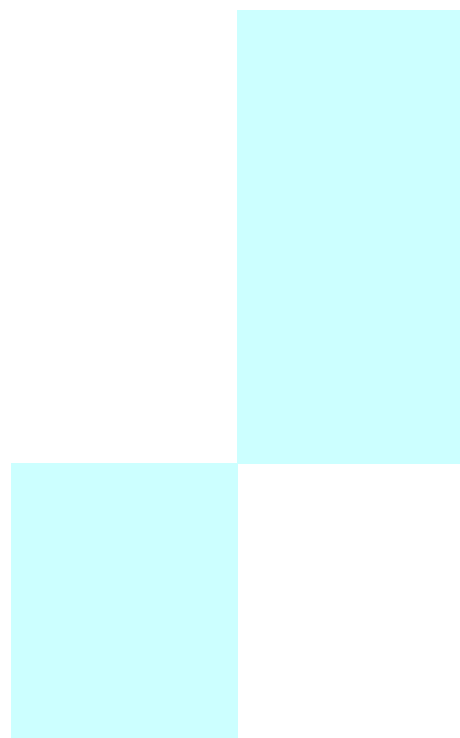

LÄNSSTYRELSEN
ÖSTERGÖTLAND

SAMMANFATTNING AV LÄNSRAPPORT AVSEENDE ALKOHOLFRÅGOR 1999

Sociala enheten 2000-03-07

**LÄNSSTYRELSEN
ÖSTERGÖTLAND**

Sociala enheten

LÄNSRAPPORT

2000-03-07

51-13253/99

Från att tidigare ha haft det direkta ansvaret för hanteringen av serveringstillstånd är Länsstyrelsen numera regional tillsynsmyndighet med uppgift att ge råd och stöd åt kommunerna samt övervaka kommunernas verksamhet. Länsstyrelsen skall vidare sammanställa, systematisera och analysera utvecklingen av alkoholhanteringen i länet.

Som ett led i uppgiften att sammanföra och analysera information på alkoholområdet skall Länsstyrelsen årligen avge en länsrapport till Alkoholinspektionen. Rapporten avser 1999 och är till huvuddelen en lägesbeskrivning av kommunernas tillstånds- och tillsynshantering.

Bo Silén
Socialdirektör

Jörgen Sperens
Byrådirektör

Tillståndsgivning

Utvecklingen av antalet permanenta serveringstillstånd till allmänheten (restauranger) har efter en kraftig ökning under större delen av 1990-talet på ett märkbart sätt bromsats upp för att under 1998 och 1999 nästan helt stagnera. Orsakerna är säkert flera men en viss "mättnad" på marknaden kan noteras där den ökade konkurrensen med minskad lönsamhet medfört ett färre antal nyetableringar än tidigare. Påverkar gör också kommunernas restaurangkontroller som varje år resulterar i ett antal återkallade serveringstillstånd. När det gäller antalet tillfälliga serveringstillstånd till allmänheten, festivaler och liknande, fortsätter dessa att öka men också här kan en viss dämpning märkas.

Noteras kan också en alltmer ökad restaurangkoncentration till vissa kvarter eller gator, exempelvis Ågateområdet i Linköping. En trend som lett till en högre intensitet i nöjeslivet men där också en ökning av antalet misshandelsfall i och kring restauranger noterats. Ett förhållande som redan uppmärksammats från polis- och kommunhåll.

Det är Länsstyrelsens uppfattning att kommunerna klarar av tillståndshanteringen på ett i stort sett godtagbart sätt. Påpekas bör dock risken för att näringspolitiska eller andra särintressen sätts före de sociala aspekterna vid tillståndsgivningen vilket går helt emot alkohollagens uttalade intentioner.

Små kommuner kan på grund av låg ärendefrekvens ha svårt att hålla uppe kompetensen på handläggarsidan. Länsstyrelsen vill här peka på möjligheten till samarbete mellan två eller flera kommuner för att öka erfarenheten och nöjligheterna till diskussioner i tillståndsfrågor.

Tillsyn

Kommunernas restaurangtillsyn fortsätter att utvecklas i rätt riktning och kontinuerliga restaurangkontroller har genomförts i så gott som samtliga kommuner. För de mindre kommunerna underlättar också närhet och god lokalkännedom den löpande tillsynen.

Viktigt är att kommunerna inte stannar upp i sina strävanden att utöka samarbetet med andra myndigheter. Samordnad tillsyn är enligt Länsstyrelsens bedömning den enda framkomliga vägen för att stävja de ekonomiska oegentligheter som förekommer i branschen samt inte minst att klara av de ordnings- och nykterhetsproblem som ökad etablering och utsträckta serveringstider kan medföra.

Länsstyrelsen ingår tillsammans med Skattemyndigheten, Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten, Kronofogdemyndigheten samt Tullen i SAMEB-E som står för samverkan mot ekonomisk brottslighet i Östergötland.

I sammanhanget vill Länsstyrelsen lyfta fram det positiva och nära samarbete som på tillsynssidan utvecklats mellan polisens företrädare och kommunens alkoholhandläggare i såväl Norrköping som Linköping. Ett samarbete som fört med sig att ordnings- och nykterhetsproblem på restauranger upptäcks och kan åtgärdas i ett tidigare skede än förut och framförallt innan för stor skada skett.

Kommunen och polisen har också vid flera tillfällen, bland annat i Linköping, haft gemensamma informationsträffar för krögarna.

Folköl

Beträffande folköl sker den löpande tillsynen i de flesta kommuner i samarbete med polisen. Undantag är Linköping som sedan ett par år har en speciell tjänsteman avdelad för tillsyn av folköl. Det finns utan tvekan behov av förstärkt tillsyn när det gäller folköl och frågan behandlas i den av regeringen tillsatta Alkoholutredningen som under våren kommer att presentera ett förslag.

Problemen kring "svartsprit", hembränd och smugglad sprit, blir allt större. Försäljningsställen är företrädesvis arbetsplatser samt kring skolor och ungdomsgårdar. Länsamrådsgruppen mot droger kommer på uppdrag av OAS, Oberoende alkoholsamarbete, att under året informera och stötta kommunerna i arbetet mot illegal alkohol.

Förebyggande insatser

Oroväckande är också ökningen av "drickandet" bland ungdomar. Förebyggande insatser för att dämpa konsumtionen görs kontinuerligt från kommun och skola. Här kan nämnas intensifierad ANT-undervisning, enkätundersökningar samt olika typer av temadagar.

Flera projekt mot droger genomförs också i kommunerna, exempelvis projekt "Charlie" i Valdemarsvik, "Svung" i Söderköping samt "Livsstil 2000" på Petrus Magni skola i Vadstena. Livstil 2000 innebär att ungdomarna skriver kontrakt på att avstå från droger under högstadietiden.

Kommunbesök

Länsstyrelsen har under 1999 gjort 6 kommunbesök avseende granskning och diskussioner kring tillstånds- och tillsynsverksamheten. Råd och stöd till kommunerna har också förekommit.

Handläggartäffar för kommunernas alkoholhandläggare har under året anordnats vid två tillfällen.

Länsstyrelsen ingår också i Länsamrådsgruppen mot droger som även innefattar Östergötlands Kommunförbund, Östergötlands Idrottsförbund, CAN:S länsombud, NTF, Polismyndigheten, Försäkringskassan samt Landstinget.